

КОМБІНОВАНА СИСТЕМА ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ З АЛЬТЕРНАТИВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЕНЕРГІЇ БУДИНКУ КОТЕДЖНОГО ТИПУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано комбіновану систему теплопостачання будинку котеджного типу з альтернативними джерелами енергії. Розглянуто заходи для підвищення енергоефективності теплопостачання будинку котеджного типу з використанням комбінованої системи теплопостачання.

Ключові слова: енергоефективність, будинок котеджного типу, система теплопостачання, тепловий насос, сонячна енергія, альтернативні джерела енергії.

Abstract

The combined heat supply system of a cottage-type house was analyzed. Measures are given to increase the energy efficiency of the heat supply of a cottage-type house. An analysis of the energy efficiency of the combined heat supply system is given.

Key words: energy efficiency, cottage type, heat supply system, heat pump, solar energy, alternative energy sources.

Вступ

Зменшення витрат енергоносіїв для створення нормативних санітарно-гігієнічних параметрів теплового режиму в будівлях можна шляхом використання інновацій технологій теплопостачання [1,2,3].

Актуальним стає питання раціонального використання енергетичних ресурсів. Інженерні мережі є основними споживачами теплової та електричної енергії і від рівня їх енергоефективності буде залежати загальне споживання енергоносіїв будинком. Природна тепла та сонячна енергії можуть використовуватися як альтернативні джерела енергії в системах теплопостачання будинків котеджного типу. Вибір типу теплонасосної установки та сонячного колектора для систем теплопостачання або сонячної батареї для акумулювання електроенергії залежить від місцевих природно-кліматичних умов [2].

Проведення досліджень з вдосконалення умов використання комбінованої системи теплопостачання будинку котеджного типу з альтернативними джерелами енергії є актуальним.

Результати досліджень

Природно-кліматичні умови України взагалі та Вінницької області дозволяють з залученням сучасних технологій використовувати як джерело тепла сонячну енергію, теплові насоси малої та середньої потужності та біопаливо.

Сонячна енергетика є перспективною та за останні роки збільшується її використання як альтернативного джерела енергії. Річний потік сонячного випромінювання на горизонтальній поверхні у районах України становить 1100 – 1380 кВт/м²-год. Враховуючи це, перспективним є розвиток влаштування та використання сонячних установок. За рахунок використання сонячного колектора в комбінації з сонячною батареєю можна зменшити витрати енергії на гаряче водопостачання в теплий період року.

Розглянемо для прикладу споживання теплової енергії сім'ї з 4 осіб (2 дітей та 2 дорослих). Нормами гарячого водопостачання передбачається 0,1 м³ гарячої води на добу на одну особу, отже для нашої сім'ї потрібно 0,4 м³ гарячої води на добу [4]. Для прикладу візьмемо вакуумний трубчастий сонячний колектор Altek SC-LH2-30 призначений для перетворення сонячного

випромінення в теплову енергію для нагріву теплоносія (води чи гліколю) (рис. 1). Колектор даної моделі забезпечує ефективне використання сонячної енергії при будь-якій температурі і не залежно від температури навколишнього середовища в холодний період року з коефіцієнтом поглинання до 98%. В сонячну погоду даний колектор нагріває до 0,45 м³ води протягом дня (середньостатистично 0,3 м³)[5].

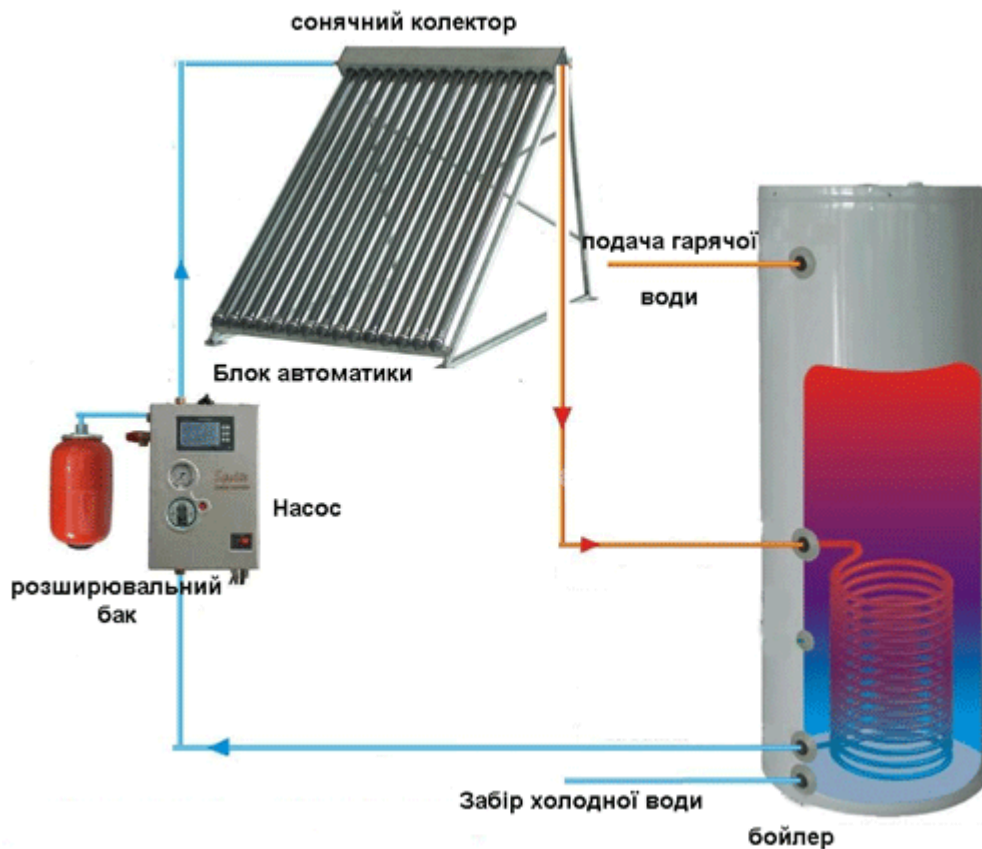

Рисунок 1 - Принципова схема використання сонячного колектора [5]

В даній схемі (рис. 1) основним споживачем електричної енергії є лише циркуляційний насос який споживає 45 Вт. Для забезпечення циркуляційного насосу електроенергією необхідно встановити автономну сонячну електростанцію потужністю до 150 Вт [6].

Для забезпечення комфортного мікроклімату в приміщенні як відновлювальне джерело енергії можна використати тепловий насос типу земля-вода. Тепловий насос можна використовувати взимку в якості джерела теплової енергії, а влітку в якості джерела енергії для створення прохолоди.

Для будинку котеджного типу можна використовувати тепловий насос NIBE S1255R потужністю 6 кВт та споживчою напругою 230 В та споживанням електроенергії 2 кВт [7].

Доцільним способом використання альтернативних джерел енергії може бути їх комбінація:

- Сонячний колектор - забезпечує потреби в гарячому водопостачанні;
- Сонячна електростанція - забезпечує потреби в електроенергії на сонячний колектор та тепловий насос, та акумулює її для використання в темну пору доби;
- Тепловий насос - забезпечує потреби енергоносія в тепло та холодопостачанні.

Висновок

Розглянута можлива схема для комбінованої системи теплопостачання будинку котеджного типу з альтернативними джерелами енергії. Обґрунтування оптимального співвідношення використання альтернативних джерел енергії передбачає детальне дослідження таких питань:

- багатоваріантний аналіз можливих джерел теплопостачання будинку з метою оцінки

- екологічної ефективності різних джерел тепlopостачання будинку на повному життєвому циклі;
- розробити математичну модель для дослідження режимів роботи різних комбінацій схем використання альтернативних джерел енергії будинку котеджного типу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Г.С. Ратушняк, В.В. Джеджула, К.В. Анохіна. Енергозберігаючі відновлювальні джерела тепlopостачання: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ. – 2010. – 170 с.
2. Потенціал енергоефективності огорожувальних конструкцій із біосферосумісних матеріалів: Монографія / Ю.С. Бікс, Г.С. Ратушняк, О.Г. Лялюк, О.Г. Ратушняк – Вінниця: ВНТУ. – 2022. – 132 с.
3. Низькопотенційна енергетика: навчальний посібник / А.О. Редько та ін. – Харків: ТОВ «Друкарня Мадрид». – 2016. – 412 с.
4. Встановлені норми споживання води для населення України (2022) - <https://kyiv.poverka.net.ua/normy-spozhyvannya-vody-ukrayina/>
5. Сонячний вакуумний колектор Altek SC-LH2-30 - <https://prel.prom.ua/p254822089-sonyachnij-vakuumnij-kolektor.html>
6. Автономна сонячна електростанція на 150 Вт - <https://sun-energy.com.ua/solar-power/solar-power-plants/avtonom-na150wt>
7. Тепловий насос Nibe S1255 R 6 кВт - <https://nibe.ua/ru/modification/s1255-6-r-230>

Ратушняк Георгій Сергійович - к.т.н, професор, завідувач кафедри інженерних систем у будівництві, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, e-mail: ratusnak@gmail.com

Бровко Артем Сергійович - студент, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, e-mail: artembrovko2020@gmail.com

Ratushnyak Georgy Serhiyovych - Ph.D., professor, head of the department of engineering systems in construction, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ratusnak@gmail.com

Brovko Artem Serhiyovych - student, Faculty of Construction of Heat Power Engineering and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: artembrovko2020@gmail.com